

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การดำเนินการวิจัยเรื่อง การสอนโดยใช้กระบวนการกลุ่มสัมพันธ์เพื่อพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 การสร้างแผนการสอนวิชาจริยศึกษาที่ใช้กระบวนการกลุ่มสัมพันธ์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ตอนที่ 2 พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หลังการสอนโดยใช้กระบวนการกลุ่มสัมพันธ์

ตอนที่ 1 การสร้างแผนการสอนวิชาจริยศึกษาที่ใช้กระบวนการกลุ่มสัมพันธ์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

1.1 องค์ประกอบของแผนการสอน

แผนการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีทั้งหมด 7 เรื่อง ได้แก่ เรื่องความมีระเบียบวินัย ความขยันหมั่นเพียร การให้ความร่วมมือ การช่วยเหลือตนเอง ความเสียสละ ความซื่อสัตย์และความมีน้ำใจเป็นนักกีฬา โดยสามารถสร้างแผนการสอนได้จำนวน 7 แผนการสอน แต่ละแผนมีองค์ประกอบดังนี้

1.1.1 ชื่อเรื่อง

1.1.2 จำนวนคาบ

1.1.3 ความคิดรวบยอด

1.1.4 จุดประสงค์การเรียนรู้

1.1.5 เนื้อหาวิชา

1.1.6 กิจกรรมการเรียนการสอน ประกอบด้วย ขั้นนำ ขั้นกิจกรรม ขั้นอภิปราย
ขั้นสรุปและประยุกต์ใช้

1.1.7 สื่อการเรียนการสอน

1.1.8 การวัดผลประเมินผล

1.2 กระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ในการวิจัยครั้งนี้ต้องการศึกษาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หลังการสอนโดยใช้กระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ การสร้างแผนการสอนวิชาจริยศึกษาที่ใช้กระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ ผู้วิจัยได้นำเอารูปแบบกิจกรรมในการจัดการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ เช่น เกม บทบาทสมมติ กรณีตัวอย่าง การอภิปรายกลุ่ม สถานการณ์จำลอง เป็นต้น มาปรับสร้างเป็นกิจกรรมตามเนื้อหาของคุณธรรมด้านต่าง ๆ โดยจัดให้เหมาะสมกับระดับอายุ ประสบการณ์การเรียนรู้ บรรยากาศและสภาพแวดล้อมรอบตัวนักเรียน ตลอดจนความน่าสนใจของกิจกรรม เป็นต้น

แผนการสอนวิชาจริยศึกษาที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นทั้งหมด 7 เรื่อง จำนวน 7 แผนการสอน มีรายละเอียดดังแสดงไว้ในตาราง 1

ตาราง 1 เนื้อหา เวลา กระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ สื่อการเรียนของแผนการสอน

แผนการสอนที่/เนื้อหา	เวลา (คาบ)	กระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ ที่ใช้	สื่อการเรียน
แผนการสอนที่ 1 เรื่อง ความมีระเบียบวินัย	6	การเล่นเกม การอภิปรายเป็นกลุ่มและ การอภิปรายทั้งชั้น	1. รูปภาพประกอบ จำนวน 6 ภาพ 2. เกม “ถนนสีขาว”
แผนการสอนที่ 2 เรื่อง ความซื่อสัตย์สุจริต	6	การแสดงบทบาทสมมติ กรณีตัวอย่าง การอภิปรายเป็นกลุ่มและ การอภิปรายทั้งชั้น	3. แบบบันทึกพฤติกรรม 1. กรณีตัวอย่าง 2 เรื่อง 1.1 เรื่องเด็กชายจุก 1.2 เรื่องเด็กหญิงหน้อย 2. นิทานเรื่องมดง่ามกับจิ้งจอก 3. บัตรงาน 4. แบบบันทึกพฤติกรรม
แผนการสอนที่ 3 เรื่อง การให้ความร่วมมือ	6	การเล่นเกม การแสดงบทบาทสมมติ การอภิปรายเป็นกลุ่มและ การอภิปรายทั้งชั้น	1. เกม “นกสร้างรัง” 2. บัตรเนื้อหานิทาน 3. บัตรชื่อสัตว์ต่าง ๆ 4. แผนภูมิเพลง “ช่วยกันทำงาน” 5. แบบบันทึกพฤติกรรม

ตาราง 1 (ต่อ)

แผนการสอนที่/เนื้อหา	เวลา (คาบ)	กระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ ที่ใช้	สื่อการเรียนรู้
แผนการสอนที่ 4 เรื่อง การ ช่วยเหลือตนเอง	6	การเล่นเกม กรณีตัวอย่าง การอภิปรายเป็นกลุ่มและ การอภิปรายทั้งชั้น	1. นิทานเรื่อง แม่แมวกับลูก 2. ภาพประกอบนิทาน 3 ภาพ 3. ฉลากชื่อสินค้า 4. กรณีตัวอย่างเรื่อง เด็กชาย ปรีชา 5. บัตรงาน 6. สมุดจรรยาศึกษา 7. แบบบันทึกพฤติกรรม
แผนการสอนที่ 5 เรื่อง ความ เสียสละ	6	การเล่นเกม กรณีตัวอย่าง การอภิปรายเป็นกลุ่มย่อย และทั้งชั้น	1. เกมต่อรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส 2. กรณีตัวอย่าง 2 เรื่อง 2.1 เรื่องคุณชาย 2.2 เรื่องเพื่อนของเรา 3. บัตรกำหนดงาน 4. แบบบันทึกพฤติกรรม
แผนการสอนที่ 6 เรื่อง ความซื่อสัตย์	6	การเล่นเกม กรณีตัวอย่าง การอภิปรายเป็นกลุ่มย่อย และทั้งชั้น	1. เกมจอมยุทธตะเกียบ 2. กรณีตัวอย่าง 2 เรื่อง 2.1 เรื่องเด็กชายสมศักดิ์ 2.2 เรื่องเพชรกับพลอย 3. บัตรงาน 4. แบบบันทึกพฤติกรรม
แผนการสอนที่ 7 เรื่อง ความ มีน้ำใจเป็นนักกีฬา	6	การเล่นเกม การอภิปรายเป็นกลุ่มย่อย และทั้งชั้น	1. แผนภูมิเพลง “กราวกีฬา” 2. เกม คู่อันตราย 3. สมุดจรรยาศึกษา 4. แบบบันทึกพฤติกรรม

การสร้างแผนการสอนวิชาจริยศึกษา โดยใช้กระบวนการกลุ่มสัมพันธ์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผู้วิจัยได้ศึกษาวิธีการสร้างแผนการสอนและเอกสารต่าง ๆ ตลอดจนทฤษฎีหลักการสอนโดยใช้กระบวนการกลุ่มสัมพันธ์จากเอกสารและตำราประเภทต่าง ๆ มาปรับสร้างเป็นแผนการสอน โดยการคัดเลือกนำเอารูปแบบกิจกรรมในการจัดการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการกลุ่มสัมพันธ์รูปแบบต่าง ๆ มาสร้างเป็นกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องและเหมาะสมกับเนื้อหาที่ใช้สอนทั้ง 7 เรื่อง รวมทั้งความยากง่ายเหมาะสมกับอายุระดับชั้นของนักเรียน ประสบการณ์การเรียนรู้ ตลอดจนความน่าสนใจของกิจกรรมที่เลือกมาใช้กับแต่ละเนื้อหาต่าง ๆ เป็นต้น

ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแต่ละเรื่อง ทุกแผนการสอน นักเรียนเป็นผู้ปฏิบัติ และมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนตั้งแต่ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ขั้นกิจกรรมการสอน ขั้นอภิปรายวิเคราะห์ จนถึงขั้นสรุปและประยุกต์ใช้ โดยครูเป็นผู้เตรียมกิจกรรมตามขั้นตอนต่าง ๆ ในแผนการสอน คอยดูแลความเรียบร้อยของชั้นเรียน ควบคุมเวลาในแต่ละขั้นตอน เป็นที่ปรึกษา และให้คำแนะนำในการแก้ปัญหาระหว่างการเรียนการสอน ตลอดจนการให้กำลังใจและกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความกระตือรือร้นในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมและการแสดงออกซึ่งความสามารถของนักเรียนแต่ละคน

แผนการสอนตามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมานี้ ช่วยสร้างให้นักเรียนเกิดความตระหนักถึงความสำคัญและประโยชน์ของคุณธรรมและจริยธรรมในด้านต่าง ๆ ดังกล่าว เกิดการเรียนรู้นำไปสู่การสร้างความคิดรวบยอดที่ถูกต้อง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันของตนเองได้อย่างเหมาะสม

ตอนที่ 2 พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หลังการสอนโดยใช้

กระบวนการกลุ่มสัมพันธ์

2.1 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบทดสอบวัดพฤติกรรมเชิงจริยธรรมก่อนการสอนและหลังการสอนวิชาจริยศึกษาโดยใช้กระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ ปรากฏว่านักเรียนมีคะแนนการทดสอบก่อนการสอนและหลังการสอน ดังตาราง 2-3

ตาราง 2 คะแนนแบบทดสอบวัดพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนก่อนสอนและ
หลังการสอน

เลขที่	คะแนนพฤติกรรมเชิงจริยธรรม (คะแนนเต็ม 42 คะแนน)		ผลต่างคะแนน (d) = $X_2 - X_1$	ผลต่างคะแนน ยกกำลังสอง (d) ²
	ก่อนการสอน(X_1)	หลังการสอน(X_2)		
1	38	40	2	4
2	40	41	1	1
3	40	41	1	1
4	40	41	1	1
5	41	42	1	1
6	39	41	2	4
7	39	42	3	9
8	41	42	1	1
9	40	41	1	1
10	42	41	-1	1
11	40	42	2	4
12	40	42	2	4
13	40	41	1	1
14	40	42	2	4
15	40	42	2	4
16	39	42	3	9
17	38	42	4	16
18	40	41	1	1
19	39	42	3	9
20	42	42	0	0

ตาราง 2 (ต่อ)

เลขที่	คะแนนพฤติกรรมเชิงจริยธรรม (คะแนนเต็ม 42 คะแนน)		ผลต่างคะแนน (d) = $X_2 - X_1$	ผลต่างคะแนน ยกกำลังสอง (d) ²
	ก่อนการสอน(X_1)	หลังการสอน(X_2)		
21	37	42	5	25
22	40	42	2	4
23	42	42	0	0
24	37	41	4	16
25	41	42	1	1
26	39	40	1	1
27	41	42	1	1
28	40	41	1	1
29	41	40	-1	1
30	39	41	2	4
	$\sum X_1 = 1195$ $\bar{X}_1 = 39.83$	$\sum X_2 = 1243$ $\bar{X}_2 = 41.43$	$\sum d = 48$ $\bar{d} = 1.60$	$\sum d^2 = 130$

จากตาราง 2 แสดงให้เห็นว่าคะแนนพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนหลังการสอน
สูงขึ้นกว่าก่อนสอน จากคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}_1$) ก่อนการสอนเท่ากับ 39.83 และคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}_2$)
หลังการสอนเท่ากับ 41.43 โดยมีผลต่างของคะแนนเฉลี่ย ($\bar{d}$) ที่สูงขึ้นเท่ากับ 1.60

เมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยก่อนสอนและหลังการสอน ปรากฏผลดังตารางที่ 3

ตาราง 3 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนก่อนและหลังการสอน
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที (t-test)

การทดสอบ	คะแนนเต็ม	คะแนนเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	การทดสอบค่าที (t)
ก่อนการสอน	42	39.83	1.29	6.47**
หลังการสอน	42	41.43	0.77	

** ที่ระดับนัยสำคัญ .01

จากตาราง 3 แสดงให้เห็นว่า คะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนหลังการสอนสูงกว่าก่อนการสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 และนักเรียนมีคะแนนหลังการสอนแตกต่างกันน้อยกว่าคะแนนก่อนการสอนโดยใช้กระบวนการกลุ่มสัมพันธ์

2.2 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสังเกตพฤติกรรมเชิงจริยธรรม ก่อนการสอนและหลังการสอนวิชาจริยศึกษาโดยใช้กระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ ปรากฏว่า นักเรียนมีคะแนนจากการกำหนดค่าคะแนนในแบบสังเกตก่อนการสอนและหลังการสอน ดังตาราง 4-5

ตาราง 4 คะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานจากแบบสังเกตพฤติกรรมเชิงจริยธรรม
ของนักเรียนก่อนและหลังการสอน โดยใช้กระบวนการกลุ่มสัมพันธ์

พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียน	ก่อนการสอน		หลังการสอน	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1. ความมีระเบียบวินัย	2.13	0.78	3.80	0.46
2. ความขยันหมั่นเพียร	2.25	0.93	3.75	0.58
3. การให้ความร่วมมือ	2.83	0.83	4.25	0.29
4. การช่วยเหลือตนเอง	2.47	0.66	4.33	0.66
5. การเสียสละ	2.56	0.36	4.06	0.58
6. ความซื่อสัตย์	2.73	0.32	4.00	0.46
7. ความมีน้ำใจเป็นนักกีฬา	2.58	0.43	4.08	0.72
คะแนนเฉลี่ยรวม	2.51	0.62	4.04	0.54

จากตาราง 4 แสดงให้เห็นว่า พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนก่อนการสอนในด้านการให้ความร่วมมือมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดและด้านความมีระเบียบวินัยมีคะแนนเฉลี่ยต่ำที่สุด เมื่อพิจารณาเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ จะเห็นว่า นักเรียนมีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมด้านความมีระเบียบวินัย ด้านความขยันหมั่นเพียร ด้านการช่วยเหลือตนเองอยู่ในระดับน้อย และเมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยรวมของพฤติกรรมเชิงจริยธรรมทุกด้านก่อนการสอน พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนหลังการสอนแสดงให้เห็นว่า ในด้านการช่วยเหลือตนเองมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด และด้านความขยันหมั่นเพียรมีคะแนนเฉลี่ยต่ำที่สุด เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ จะเห็นว่า คะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมเชิงจริยธรรมทุกรายด้านอยู่ในระดับการปฏิบัติมาก และเมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยรวมของพฤติกรรมเชิงจริยธรรมทั้ง 7 ด้าน หลังการสอนพบว่า อยู่ในระดับการปฏิบัติมาก สรุปได้ว่า คะแนนเฉลี่ยรวมพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนหลังการสอนสูงกว่าก่อนการสอน

ตาราง 5 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน จากแบบสังเกตพฤติกรรม
เชิงจริยธรรมของนักเรียนก่อนและหลังการสอน และการทดสอบค่าที (t-test)

การสังเกตพฤติกรรมเชิงจริยธรรม	คะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	การทดสอบค่าที (t)
ก่อนการสอน	2.51	0.62	21.88**
หลังการสอน	4.04	0.54	

** ที่ระดับนัยสำคัญ .01

จากตาราง 5 แสดงให้เห็นว่า คะแนนของพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนหลังการสอนสูงกว่าก่อนการสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 และนักเรียนมีคะแนนหลังการสอนแตกต่างกันน้อยกว่าคะแนนก่อนการสอน